

הגדה

של

פסח

1946

בשולי ההגדה

מה תוכן ומה דמות ניתן לחג הפסח השנה, בעמדנו בעצם המערכה הכבדה על קיומנו, עת עתידנו כה סתום ומעורפל? – זו השאלה שעמדה בפנינו. ונדמה כי טרם בשלה התקופה לשנוי ערכין יסודי בצורת ההגדה ובתכנה. יתר על כן שעת החרום אשנה נותנת להנתק מן המתרחש ולתהות על עצוב הגדה חדשה. נסינו, איפוא, רק לתת בטוי-מה לסער הימים ע"י תוספות בראש ההגדה ובסופה. הקטעים הבאים בפתח ליל הסדר יביעו את תחושת העם העומד על נפשו. המסכת "לימי המצור והדמים" המסיימת את ההגדה מעלה בפנינו בהקבלה היסטורית את התקופה של בנית חומת ירושלים בימי עזרא ונחמיה.

—

לפני המסכת אוכלים מנה ראשונה. המשך הסעודה עם תום המסכת. בגמר הסעודה שרים את השירים "שלאחר הסעודה".

—

בעת שירת הקטעים בשני קולות ישמש האגף המערבי של צבור המסובים – קול ראשון, והאגף המזרחי – קול שני.
עקב צרוף התוספות להגדה יושמט ממנה הקטע "קול ברמה נשמע", וכן הדף "מנעי קולך מבכי".

הגדה של פסח תש"ח

קטע פתיחה

—

טעם המערכה

אם פי-כמה תמשך המערכה, אם בקרבנות נוספים, אם בחלק גדול יותר של יצירתנו תעלה לנו - האם לא נעמוד בה?
אחרינו: אבדון וכליון. לפנינו: קוממיות ועצמאות. זאת היא המערכה.
עד מתי? - כך שואלים.
עד מתי? עד שישבר כוח האויב.
ועד מתי נחיה בסכנת התקפות חדשות? - כך שואלים
עד מתי? עד שכוחו של ישראל בארצו ידון למפרע לתבוסה כל התקפת אויב באשר הוא שם. עד שהנלהב ביותר והנועז ביותר במחנה האויב, בכל מחנות האויבים באשר הם שם, ידע: אין אמצעי לשבר את כוח ישראל בארצו, כי הכרח החיים אתו ואמת-החיים אתו, ואין דרך בלתי אם להשלים אתו.
זהו טעם המערכה.

(מ. בילינסון)

—

יהודים, אל הנשק! להגנה על ארצכם ומדינתכם. להצלת חייכם וחירותכם. אל תאחרו את המועד. היום הזה נפתחה הדרך לפניכם אל ארצכם ואל מולדתכם. קומו ובואו להלחם! אל תחכו עד שתפלו בחרב המגורה, עד שתבוא עליכם המלחמה כחתף, עד שתאבדו ערירים, באין עצה ותושיה. אל הנשק!

(ש. שלום)

הנה תמו יום קרב וערבו
המלא זעקת מנוסה,
עת המלך נפל על חרבו
וגלבוע לבש תבוסה.
ובארץ, עד שחר קם,
לא נדמו פרסות הרץ,
ונחירי רמכו בדם
מבשרים כי הקרב נחרץ.

הנה תמו יום קרב וערבו
והמלך נפל על חרבו.

בהבריק על הרים אור יום
בא הרץ אל מפתן אמו
ובנפלו לרגליה דם
את רגליה כסה דמו.
את רגליה כסה שני
ויהיה העפר שדה־קרב.
ובדברה אליו: קומה, בני –
מני דמע חשכו עיניו.

ויספר לה יום קרב וערבו,
איך המלך נפל על חרבו.

אז אמרה לו לנער: דם
את רגלי אמהות יכס .
אבל טבע יקום העם,
אם עלי א ד מ ת ו יובס.
את המלך פקד הדין,
אך יורש לו יקום עד עת,
כי עלי אדמתו השעין
את חרבו שעליה מת.

כה דברה וקולה הרעיד.
ויהי כן.וישמע דוד.

(נ.אלטרמן)

—

ש פ ו ך   חמתך אל הגויים אשר לא ידעוך,

ועל ממלכות אשר בשמך לא קראו

כי אכל את יעקב ואת נוהו השמו.

שפך עליהם זעמך וחרון אפך ישיגם,

תרדף באף,תשמידם תחת שמי ה'.

—

נגינה

—

ב

מה תוכן ומה דמות
המערכה הכבדה על קיומנ
זו השאלה שעמדה בפנינו
ערכין יסודי בצורת ההג
נותנת להנתק מן המתרח
איפוא,רק לתת בטוי־מה
ובסופה. הקטעים הבאים
העומד על נפשו. המסכת
ההגדה מעלה בפנינו בה
חומת ירושלים בימי עזר

לפני המסכת אוכלים מנ
בגמר הסעודה שרים את ה

בעת קירת הקטעים בשני
המסובים – קול ראשון,
עקב צרוף התוספות להג
וכן הדף "מנעי קולך מב

הנה הסתו עבר
הגשם חלף הלך לו
הנצנים נראו בארץ
עת הזמיר הגיע
וקול התור נשמע בארצנו:
התאנה חנטה פגיה
והגפנים סמדר נתנו ריח:

היתה רוח אחרת, גבהו שמי-השמים

ואלו מרחקים בהירים, רחבי ידים-
על-ההר עומדות תלי האביב!
על המגרש עם שמש אדים חמים משתטחים,
מן העצים הרטבים מטורי ציצים מתפתחים-
היתה רוח אחרת מסביב.

עוד-לא פרצו הנגהות, אין עוד צלצלי תרועה,
מאליה תתפשט שירה זכה וצנועה,
אורות רכים כמו בוקעים ועולים-
חכו כמעט! והתפרץ עם החיים החתומים,
יציץ פתאם ויתגל כל עוז העלומים,
כל הכחות הפרים, הגדולים!

עוד מעט והשתפכו בפרחים לבנים
גם נעורי החדשים וחלומותי הישנים,
כי גם בם נשבה רוח-אביב.
ומלבבי המלא כל הגיגי אשיחה,
ובדמעות מזהירות שחור יאושי אדיחה-
היתה רוח אחרת מסביב!

מה יפית האביב!
בשדה בפרח
בציצים יפרחו
צהלת חיים סביב.
מה יפית האביב!
מה נעמת האביב!

מה יפית העולם!
ירקן שטוח
ים גלים ברוח
והררים פני האגם.
מה יפית העולם!
מה נעמת העולם!

מה יפית בקר-אור!
כל ענף כל עשב
אחזו טל כסף
ישתו טל יפיצו חור.
מה יפית בקר-אור!
מה נעמת בקר-אור!

הריני מוכן ומזומן

לקיים המצוה לספר ביציאת מצרים
יחד עם כל ישראל

שנאמר למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך
ימי חייך - הימים, כל ימי חייך - הלילות. וחכמים אומרים. ימי חייך העולם
הזה - כל ימי חייך - להביא לימות המשיח:

הא לחמא עניא
די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים
כל דכפין ייתי ויכול
כל דצריך ייתי ויפסח
השתא עבדי לשנה הבאה בני חורין

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות: שבכל הלילות אנו
אוכלין חמץ ומצה הלילה הזה כלו מצה: שבכל
הלילות אנו אוכלין שאר ירקות הלילה הזה מרור:

עבדים היינו לפרעה במצרים.

ויוציאנו יהוה אלהינו משם ביד חזקה ובזרוע נטויה: ואלו
לא הוציא הקדוש ברוך הוא את אבותינו ממצרים הרי אנו
ובנינו ובני בנינו משעבדים היינו לפרעה במצרים: ואפילו
כלנו חכמים כלנו נבונים כלנו זקנים כלנו יודעים את התורה
מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים וכל המרבה לספר
ביציאת מצרים הרי זה משבח:

עבדים היינו עתה בני חורין.

מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן
עזריה ורבי עקיבא ורבי טרפון שהיו מסבין בבני-ברק
והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה עד שבאו
תלמידיהם ואמרו להם רבותינו הגיע זמן קריאת שמע של שחרית:

בכל דור ודור חיב אדם לראות
עצמו כאלו הוא יצא ממצרים

ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד
מאד, ותמלא הארץ אותם: ויקם מלך חדש על
מצרים: ויאמר אל עמו - הנה עם בני ישראל רב ועצום
ממנו: הבה נתחכמה לו פן ירבה והיה כי
תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא על - שונאינו
ונלחם-בנו ועלה מן הארץ: וישימו עליו שרי
מסים למען ענותו בסבלותם: ויבן לפרעה את
פתם ואת רעמסס: וכאשר יענו אותו כן ירבה
וכן יפרץ: וימררו את חייהם בעבודה קשה
בחמר ובלבנים ובכל עבודה בשדה.

וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרץ

ויצו פרעה את הנוגשים בעם ואת שוטריו לאמר: לא תוסיפון לתת
תבן לעם ללבן הלבנים כתמול שלשם: הם ילכו וקששו להם תבן: ואת
מתכנת הלבנים אשר הם עושים תמול שלשם תשימו עליהם, לא תגרעו
ממנו כי נרפים הם: תכבד העבודה על האנשים ויעשו בה:

ויהי בימים ההם ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלתם: ויבקש
פרעה להרג את משה: ויברח וישב משה בארץ מדין, ויהי רועה את
צאן יתרו: וינהג את הצאן אחר המדבר ויבא אל הר האלהים חרבה:
וירא והנה הסנה בוער באש והסנה איננו אכל: ויאמר משה אסרה-נא
ואראה את המראה הגדל הזה מדוע לא יבער הסנה? ויקרא אליו
אלהים מתוך הסנה, ויאמר - משה, משה! ויאמר - הנני: ויאמר יהוה ראיתי
את עני עמי ואת צעקתם שמעתי מפני נגשיו, כי ידעתי את מכאוביו;
ועתה לכה ואשלחך אל פרעה והוצא את עמי ממצרים:

היום אתם יצאים בחדש האביב

אל ארץ טובה ורחבה, אל ארץ
זבת חלב ודבש אל מקום
הכנעני והחתי והאמרי והפרזי והחוי והיבוסי:

זכור את היום הזה אשר
יצאתם ממצרים מבית עבדים

לך, בא מצרימה ובאת אל הנענים
והאמללים, אל כל הנאנחים והנדכאים,
ואמרת אליהם כי עבדים הם - והם לא
ידעו; ואמרת אליהם כי אמללים הם - והם
לא ידעו, וכי גדול עניים ונורא לחצם -
והם לא יאמינו; ולקחת את עיניהם
בחזק-יד על כל לחצם ועל כל עניים -
וגאלת אותם. ועם רב ימשך אחריך
מקרב אחיך אשר לא ידעת ואשר לא
ידעוך עוד, ומקרב כל העם מסביב
אשר רע ומר להם. והיית לאב המון-אדם-
רב ולראש שבטים, ועשית מן התולעים-
אדם ומן האדם-עם ומעפרות חול-ארץ.

היום אתם יוצאים בחודש האביב

ויהי מקץ שלשים שנה וארבע מאות שנה
ויהי בעצם היום הזה יצאו כל צבאות יהוה
מארץ מצרים:

ויגד למלך מצרים כי ברח העם: ויהפך לבב פרעה ועבדיו ויאמרו:
מה זאת עשינו כי שלחנו את ישראל מעבדנו: ויאסר את רכבו וירדוף אחרי
בני ישראל: וישאו בני ישראל את עיניהם - והנה מצרים נסע אחריהם וייראו
מאד: ויאמרו אל משה: המבלי אין קברים במצרים לקחתנו למות במדבר! טוב
לנו עבד את מצרים ממתנו במדבר: ויאמר יהוה אל משה - מה תצעק אלי-
דבר אל בני ישראל ויסעו: ויולך יהוה את הים ברוח קדים עזה כל הלילה:
וישם את הים לחרבה: ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה: וירדפו מצרים ויבאו
אחריהם כל סוס פרעה, רכבו ופרשיו אל תוך הים: ויושע יהוה ביום ההוא
את ישראל מיד מצרים: אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת:

אשירה ליהוה כי גאה גאה
סוס ורכבו רמה בים

וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים: וילנו העם על משה לאמר:
מה נשתה? וירב העם עם משה: תנו לנו מים ונשתה! למה זה
העליתנו ממצרים להמית אותי ואת בני ואת מקני בצמא:
ויסעו ויבאו כל עדת בני ישראל אל מדבר-סין:
וילונו על משה במדבר ויאמרו: מי יתן מותנו
בארץ-מצרים, בשבתנו על סיר הבשר באכלנו
לחם לשבע, כי הוצאתנו אל המדבר הזה
להמית את כל הקהל הזה ברעב?

קומו תעי המדבר, צאו מתוך השממה;
עוד הדרך רב עוד רבה המלחמה.
רב-לכם לנוע, לנוד בערבה -
ולפניכם פרושה דרך גדולה, רחבה.
רק ארבעים שנה נתע בין ההרים -
ובחול טמנו-ששים רבות פגרים.
אל-נא יעצרונו פגרי הנחשלים,
שבעבדותם מתו-נפש עבדים!
ירקבו בקלונם סרוחים על-צרורותם,
שבכתפם נשאו ממצרים אותם.
ימתק לחם חיותם, חיים רב בצלים, שומים,
דודים מלאי בשר רבים ועצומים.
עוד היום או מחר יחליק רוח קדים
עם הציט גופת אחרון העבדים.

קומו אפוא, נערים! עזבו את השפחה!
אך אל-יפל קולכם, דרכו עז ברננה!
פן-בעזבכם יצא מדבר ונדחיו
איש ואיש בלבבו ישמע הד פעמיו!
איש בלבבו ישמע קול אליו דבר;
לך! היום אל-ארץ חדשה אתה עבר!
לא! לא לחם קלקל, שלו ודגן שמים;
לחם עצב תאכל, פרי עמל ידים!
לא! לא אהל הרו ועליות שחקים-
בית אחר תבנה, אהל אחר תקים!
כי תלבד המדבר תחת השעים,
עוד לאלה עולם גדול רחב ידים.
ותלבד יח הישימון דמי הציה-
תרגש תחת שמשו ארץ יפה-פריה.

וישלח משה אנשים לתור את ארץ כנען: ויאמר
אליהם - עלו זה בנגב ועליתם את ההר וראיתם את
הארץ מה היא: וישבו מקץ ארבעים יום: וישבו אותו
דבר ואת כל העדה ויראום את פרי הארץ: ויאמרו
באנו אל הארץ אשר שלחתנו וגם זבת חלב ודבש היא:
אפס כי עז העם היושב בארץ: ויוציאו דבת-הארץ
אשר תרו אותה: ויהס כלב את העם אל משה ויאמר:

עלה נעלה וירשנו אותה כי
יכול נוכל לה:

ארץ זבת חלב ודבש.
ארץ הרת עקרב ונחש:

כי אתם עוברים לבוא לרשת את הארץ: כל מקום
אשר תדרוך כף רגלכם בו לכם נתתיו: מהמדבר
והלבנון הזה ועד הנהר הגדול נהר פרת, ועד הים
הגדול מבוא השמש יהיה גבולכם: ארץ טובה, נחלי
מים, עינות ותהומות יוצאים בבקעה ובהר: ארץ חטה
ושעורה וגפן ותאנה ורמון, ארץ זית שמן ודבש:

והיא שעמדה לאבותינו ולנו: שלא אחד בלבד עמד
עלינו לכלותינו אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו
לכלותינו והקדוש-ברוך-הוא מצילנו מידם:

עבדים היינו בכל דור ודור ובכל אתר
ואתר, נפוצים בין העמים, נמקים במדורי
הגלות, משועבדים גלות על גלות בכל
קצות הארץ. לא ידענו מרגוע וחיינו תלויים
לנו מנגד. פרעוני העמים קמו להשמידנו
וישקצו ויטמאו את אלהינו. ונרא את הארץ
אשר מתחת לרגלינו, והנה היא ברזל
ואת השמים אשר על ראשנו - והנה הם נחשת
ונהי לצל ושנינה לכל עמי הארץ. ונזעק אל
האלהים מתוך מחילות השעבוד ולא נענינו
ונשא בלבנו את זעם חרון עונותנו ואת
תוחלת חזון תקותנו מדור לדור —
ועתה הנה קמנו לפרק מעלינו את עול
הגלות ולעשות לנו ארץ חדשה ושמים
חדשים ביד חזקה ובזרוע נאמנה למצא
מנוח לכף רגלנו ולחדש את בריתנו עם
האדמה הזאת ועוד רבה הדרך לפנינו.
ואפילו כלנו פועלים, כלנו מגשימים - חובה
עלינו לשוות את החזון לנגד עינינו תמיד.

אשרי הגפרור שנשרף והצית להבות,
אשרי הלהבות שבערה בסתרי לבבות,
אשרי הלבבות שידעו לחדול בכבוד,
אשרי הגפרור שנשרף והצית להבות.

אם קצרה ידינו מהציל לקוחים למות,
אנחנו הניצלים אחראים לשארית ישראל.
אין כתפים אחרות להטיל עליהן, אין גב
להחבא מאחוריו.

בגולה היה אדם מישראל מכוון פניו
כלפי ציון. בציון חיב אדם מישראל לכוון
פניו לסוכת ישראל הנופלת. הנופלת
בכל מקום ובכל הדרכים.

בכל יום ויום חיב אדם לראות את
עצמו כמי שמכריע את הכף ליציאת
מצרים, או להארכת הגלות.

והיו כל מעשינו מכוונים
לקריעת הים ולקבלת שבים.

קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע
נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים
רָחֵל מְבַכָּה עַל בָּנֶיהָ
מֵאֲנָה לְהִנָּחֵם עַל
בָּנֶיהָ כִּי אֵינֶנּוּ׃

אפתח

את שערי יומם וליל,
אקרע מציריהן דלתות בתים!
ארצי, פרשי זרועות שביליך
לאחי, לנמלטים!

הטה ליל, הטה נא אזנך,
לצועדים במעמקיך, שא שלום!
למתפרצים אלי במחשכה
היה נא נד ודם!

חופי, אל-נא תיעף מלצפות,
ואל תלאה מהיות נכון
לחבק כפות רגלים עיפות,
ופצעיהם לחון!

הגה

ימים באים - והמקום אשר עלינו ללכת שמה
יהיה לנו: והתעוררו כל חלשינו הגבורים
השופכים את דמם על כבוד אחיותיהם
וחיי אחותיהם לשוא, ובאו שמה ברנה
והחלו את העבודה...

בוא נבוא ברנה, אך העבודה הגדולה:
עבודת האדמה, עבודת הדורות לא תהי
ברנה. ימים רעים, יסורים קשים, ואולם חזון
אחד יחיה את כלנו, כל העובדים: לא לעיננו
עינינו לא תראינה - בשביל כל עמנו הדוה,
דם אנו בונים בית.

ויום הזה - תהיינה עינינו נשואות ומקוות
ושחר על שארית כוחותינו - היש גאולה
לתהום דמנו? היש גמול ושלם לנו, לנו!
תהיינה שפתינו סגורות - יהיו פנינו נחושים.

יתגדל ויתקדש

האדם העברי

יצאנו

לשנות את פני העולם, לשים קץ לשעבוד אדם באדם, והקץ נעוץ בחזיון הדורות. מתי נולדנו?- בשעה שנוצץ כבוד ראשון זעם בלב העבד. מתי הרימונו את הדגל?- בשעה שהתקומם המשפל הראשון נגד משפילו. שבע נפול ושבע נקום, כי עמנו הצדק לשחרור האדם!

נולדנו עם הנץ החמה של האדם המשתחרר: בכל מערכות האנושיות לחרות שם היינו. בכל שדה קטל של מחורפים, בכל „יציאות מצרים" של כל העמים וכל הדורות: על גרדום ועל מוקד, בבתי כלא ועל בריקדות.

אף גם אם שבע נפול, נקום ונתעודד, אנו ואלה אשר יבואו אחרינו ויצאו בעקבותינו, כאשר יצאנו אנחנו בעקבות סוללי דרכנו לפנינו, עד בוא היום והיה דגלנו לדגל החברה המשוחררת, עד יקום האדם במלא קומתו ויתגלה לעין כל באור הנצחים הצפון בו, כשדעתו רחבה ולבו טהור וידיו נאמנות וחייו חפש וצדק. אין — לא עבד עברי ולא עבד כנעני, לא כושי ולא סיני, וכבוד כל אדם ראש פנה הוא לחברה הנאצלת.

מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה,
כי יש שכר לפעולתך ושבו מארץ אויב
עוד אבנך ונבנית בתולת ישראל
יש תקוה לאחריתך
ושבו בנים לגבולם:

נחמו, נחמו עמי!

על הר גבה עלי לך, מבשרת ציון!
הרימי בכח קולך, מבשרת ירושלים!
הרימי, אל תיראי,
אמרי לערי יהודה:
הנני מביא אותם מארץ צפון
וקבצתים מירכתי ארץ,
בם עור ופסח, הרה וילדת יחדו
קהל גדול ישובו הנה:

הנה

ימים באים נאם יהוה
ונגש חורש בקוצר
ודורך ענבים במשך הזרע
והטיפו ההרים עסיס
וכל הגבעות תתמוגגנה:
ושבתי את שבות עמי ישראל
ובנו בתים וישבו
ונטעו כרמים ושתו את יינם
ועשו גנות ואכלו את פריהם:
ונטעתים על אדמתם
ולא ינתשו עוד מעל אדמתם
אשר נתתי להם:

לילי המצור והדלים -

ליהודה שרתוק

<u>קריאת יחיד</u>- למען ציון לא אחשה ולמען ירושלים לא אשקוט
עד יצא כנגה צדקה וישועתה כלפיד יבער.

<u>שירת המקהלה</u>-עוד אבנך ונבנית בתולת ישראל
יש תקוה לאחריתך ושבו בנים לגבולם.

<u>קריאת יחיד מנגד</u>- ואבוא אל ירושלים ואהי שם ימים שלשה. ואקום לילה אני ואנשים מעט עמי ולא הגדתי לאדם מה אלוהי נותן אל לבי לעשות לירושלים, ובהמה אין עמי כי אם הבהמה אשר אני רוכב בה. ואצאה בשער הגיא לילה ואל פני עין התנין ואל שער האשפות ואעבור אל שער העין ואל ברכת המלך ואין מקום לבהמה לעבור תחתי ואהי עולה בנחל לילה ואהי שובר בחומה. והסגנים לא ידעו אנה הלכתי ומה אני עושה וליהודים ולכוהנים ולחורים וליתר עושה המלאכה עד כן לא הגדתי ואומר אליהם:

<u>קריאת יחיד מנגד</u>- אתם רואים הרעה אשר אנחנו בה, אשר ירושלים חרבה ושעריה נצתו באש. לכו ונבנה את חומת ירושלים ולא נהיה עוד חרפה!!

<u>קריאת המקהלה</u>- ואנחנו

<u>שירת המקהלה</u>- נקום ובנינו.

<u>קריאת יחיד מבית</u>- וישמע סנבלט החורני וטוביה העבד העמוני וגשם הערבי וילעיגו עלינו ויאמרו:

קריאות יחידים מנגד–

א) מה היהודים האמללים עושים!

ב) היחיו את האבנים מערמות העפר והמה שרופות!

ג) גם אשר הם בונים –אם יעלה שיעל ופרץ חומת–אבניהם.

המקהלה– הבונים בחומה והנושאים בסבל עומסים.

קריאת יחיד מבית– ויהי כאשר שמע סנבלט וטוביה והערבים והעמונים והאשדודים כי עלתה ארוכה לחומות ירושלים כי החלו הפרוצים להסתם ויחר להם מאד ויקשרו כלם יחדיו לבא להלחם בירושלים.

קריאת יחיד מבית– ונעמיד משמר עליהם,

קריאת בהורות– יומם ולילה.

קריאת בחורים– מפניהם.

המקהלה– הבונים בחומה והנושאים בסבל עומסים.

קריאת יחיד מנגד– ואעמיד את העם למשפחות מאחרי לחומה בצחיחים עם חרבותיהם רמחיהם וקשתותיהם ואצא ואקום ואומר אל החורים ואל הסגנים ואל יתר העם: אל תיראו מפניהם, את אדוני הגדול והנורא זכורו והלחמו אל אחיכם בניכם ובנותיכם נשיכם ובתיכם.

קריאת יחיד מנגד– ויהי מן היום ההוא!!

שירת מקהלה- באחת ידו עושה במלאכה ואחת מחזקת השלח
והתוקע בשופר אצלי. הבונים איש חרבו אסורים על מתניו
ובונים.

קריאת יחיד מנגד- המלאכה הרבה ורחבה ואנחנו נפרדים על החומה רחוקים איש מאחיו.
במקום אשר תשמעו את קול השופר שמה תקבצו אלינו, אלוהינו
ילחם לנו!

קריאת יחיד מבית- ונבנה את החומה ותקשר ויהי לב לעם לעשות.

שירת מקהלה- ואנחנו עושים במלאכה והצים מחזיקים ברמחים.

שירה בשנים- מעלות השחר עד צאת הכוכבים.

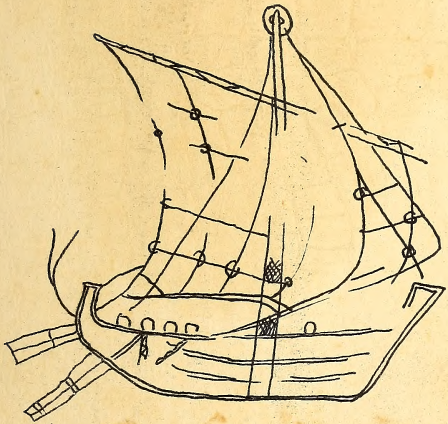
שירת יחיד- גם בעת ההיא אמרתי לעם.

שירה בשנים- איש ונערי ילינו בתוך ירושלים.

שירת מקהלה- והיו לנו הלילה משמר והיום מלאכה.

שירת יחיד- ואין אני ואחי ונערי ואנשי המשמר אשר אחרי.

שירת מקהלה- אין אנחנו פושטים בגדינו, נקום ובנינו.

שדות-ים - קיסריה תש״ו

נדפס במשרד „המתרגם" תל-אביב